

TRŽIŠKI VESTNIK

LETO IV.

Tržič, 15. maja 1955

Št. 10

Deset let v svobodi

10 let je za nami, kar je znamenjalo krvavi boj trdo delo za obnovo in izgradnjo naše domovine. Stiri leta pred tem je krvavela naša domovina, fašistične in nacistične tolpe so morale, izganjale, zapirale, požigale v naši domovini, nato pa so jim pomagali še domači izdajalci. V takih pogojih se je rodilo in raslo osvobodilno gibanje, ki ga je že v stari Jugoslaviji pripravljala naša Partija.

Smatram za važno, da je treba tu poudariti odločilno vlogo KPJ in tov. Tita s CK KPJ. Da, brez take komunistične partije in vodstva bi rezultati osvobodilnega boja ne bili tako popolni, kot jih danes v miru ocenjujemo in občudujemo in to ne samo mi, temveč ves napredni svet. Bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije je rezultat požrtvovalnega boja komunistov, ki so se borili na čelu množic, organiziranih v OF, predhodnici SZDLJ. Deseta obletnica osvoboditve je primeren čas, da sumiramo uspehe dosedanjega dela pri obnovi in socialistični gradnji na vseh področjih, še posebej pa na gospodarskem. Spričo trenutnih težav ljudje radi pozabljajo na vrsto dragocenih pridobitev, ki so rezultat skupnih naporov naših narodov. Objektivni prikaz doseženih uspehov v Sloveniji in Jugoslaviji ter njih primerjava s predvojno zaostalostjo bosta pokazala dejanski napredek na vseh območjih, kljub mnogim še nerešenim problemom in težavam.

Deset let po osvoboditvi izpod fašističnega jarma in deset let po zmagi ljudske revolucije praznujemo Jugoslavlani deseto obletnico naših delovnih in borbenih zmag nad fašizmom in domačimi izdajalci. Spominjamo se naših naporov, ki so rodili bogate sadove. Stotine novih modernih tovarn, stotine kilometrov novih cest in železnic, nove hidrocentrale, deset in deset tisoč novih stanovanjskih zgradb, nove bolnišnice, zdravilišča, počitniški domovi itd. Vse to je plod zmage ljudske revolucije in naših naporov. Prav tako je treba poudariti mednarodno vlogo socialistične Jugoslavije, ki je s svojo aktivno miroljubno in vseskozi načelno zunanjo politiko vzbudila vse resnične napredne sile na svetu, da se bore za zmanjšanje mednarodne napetosti, za mirno reševanje mednarodnih sporov, nevmešavanje v notranje zadeve suverenih držav in za krepitev socialističnih sil na svetu.

Borili smo se z ogromnimi težavami, večjimi, kakor jih je bilo moč videti ob ustanovitvi prve slovenske narodne vlade pred desetimi leti. Začeli smo bitko za obnovo svoje porušene domovine, začeli graditi novo industrijo; da bi se nam čimprej izboljšalo življenje, smo sprejeli in tudi uspešno izvajali svoj prvi petletni načrt, doživljali smo krivice s Trstom, nezaupanje Zapada, doživeli pa smo tudi izdajstvo informbirojevskih držav, kar je nam tudi povzročilo popolno

gospodarsko blokado. Naše gospodarstvo pa se je z napori vseh delovnih ljudi razvijalo in prispevalo vedno več k ure-

Ko se danes spominjamo desetletnice prve naše narodne vlade, je prav, da si vsaj za trenutek priključimo v spomin

PREDSEDNIKU REPUBLIKE FLRJ, DRAGEMU MARŠALU TITU, ISKRENO ČESTITAMO K NJEGOVEMU 63. ROJSTNEMU DNEVU Z ŽELJO, DA BI OSTAL ŠE DOLGO ZDRAV IN ČIL IN VODIL JUGOSLOVANSKE NARODE PO POTI V SOCIALIZEM, V LEPSO IN SREČNEJŠO BODOČNOST NAŠEGA DELOVNEGA LJUDSTVA.

Uredništvo »Tržiškega vestnika«

Spored prireditev v počastitev 10. obletnice osvoboditve

od 21. maja do 5. junija 1955

21. maja ob 20. uri v dvorani »Svobode« koncert pevskega zbora DPD »Svoboda«.
22. maja ob 8. uri tekmovanje občinske gasilske zveze v sedmerboju;
ob 11. uri slovesna ustanovitve Tržiškega muzeja v Zgornji kajži.
24. maja ob 16. uri v dvorani »Svobode« akademija najmlajših, ki jo izvede tržiški vrtec.
25. maja ob 10. uri akademija osnovne šole v dvorani kina;
ob 16. uri otvoritev javne čitalnice v lokalu »Svobode«, Trg svobode 20;
ob 18. uri v dvorani »Svobode« koncert mladine, ki ga izvedeta gimnazijski pevski zbor in glasbena šola.
26. maja ob 10. uri v dvorani »Svobode« otvoritev razstave, ki jo priredi gimnazija.
27. maja ob 20. uri predavanje o vzponu na Nanga Parbat v Himalaji. Organizira Planinsko društvo.
- 29.—31. maja prvenstveno strelsko tekmovanje tržiških pionirjev.
- 1.—5. junija turistični teden.

jevanju razmer doma in uveljavljanju Jugoslavije na svetu.

Naš največji uspeh v zadnjih 10 letih je prav gotovo novi gospodarski sistem, nove oblike družbenih odnosov sploh.

Naš novi gospodarski in družbeni sistem je rezultat odnosov, ki so jih ustvarjali delovni ljudje s krvavo in žrtev polno osvobodilno borbo, je rezultat njihovega trdnega in naporenega dela v svobodi. Podjetja so prevzeli v upravo delovni kolektivi. S tem aktom se prične naš novi sistem mnogo hitreje razvijati.

Ko smo pred 10 leti prihajali iz partizanskega življenja v dobo obnove in graditve, smo predvsem občutili silno radost nad svobodo. Vsi in vse je bilo v prazničnem razpoloženju.

takratne dogodke, da se spominjamo vse naše borbe, vsega dela, ki smo ga že opravili in seveda tudi velikih nalog, ki še stoje pred nami. To obletnico slavimo v znamenju poostrene borbe za izboljšanje življenjskih pogojev naših delovnih ljudi, pri čemer so perspektive na gospodarskem področju mnogo večje, kakor pa so bile ob nastopu prve slovenske vlade.

Večji pa so tudi pogoji za nadaljnjo ureditev socializma in socialističnih odnosov pri nas in na svetu sploh. Utrjevanje teh odnosov pa je eden izmed naših največjih prispevkov k utrjevanju miru na svetu.

Hrovatič Rudi
Sekretar mest. komiteja ZK

Ohranimo svetel spomin na tiste, ki so dali življenje za našo svobodo

8. maja je bila pri spomeniku pod Ljubeljem žalna svečanost v počastitev spomina na žrtve nacizma v takojšnjem taborišču. Tov. Milan Ogris je počastil njihov spomin z naslednjim govorom:

Tovarišice in tovariši!

Deset let je, odkar so naši delovni ljudje zamenjali puške, mitraljeze in bombe z lopatami, krampi, plugi in stroji, ter pričeli z obnovo vsega, kar je razrušil okupator in kar smo razrušili mi sami, da ne bi služilo okupatorskemu vojnemu stroju. Nacistične fašistične tolpe, ter tolpe njihovih izdajalskih pomagačev so rušile, požigale, morale, zapirale, preganjale, izganjale ter počenjale nad našimi ljudmi in našo zemljo še niz drugih zločinov z namenom, da iztrebijo naše narode iz zemlje, ki jo že stoletja in stoletja obdelujejo, da izbrisajo Jugoslavijo z zemljevida Evrope.

Taki surovi pogoji, kot so bili od leta 1941—1945, so rodili naše narodnoosvobodilno gibanje, ki je bilo okupatorjem trn v peti, ki jim je prizadejalo prav toliko izgub, kot njihova vzhodna ali zapadna fronta. Seveda pa taki krvavi pogoji niso bili edini vzrok našega gibanja, kajti to gibanje ima korenine še mnogo starejšega datuma — saj nam je znana borba delavskega razreda pod vodstvom KPJ že iz časov stare Jugoslavije — in ta Partija je znala povezati narodno osvobodilno gibanje z gibanjem za osvoboditev izpod izkoriščevalske kapitalistične pete, z gibanjem, z borbo za oblast, enakopravnost in osnovne človečanske pravice.

Štiri leta — štiri leta borb, trpljenja, nečloveških naporov edinic naše NOV, štiri leta strahote, vojnih grozot, koncentracijskih taborišč, mučenja in preganjanj naših zavednih delovnih ljudi — vse to je v teh temnih letih napolnilo z zlatimi črkami naše najsvetlejše strani zgodovine naših narodov. Iz te vihrne so izšli naši narodni svobodni, prenovljeni, nasičeni z željo ustvarjati sebi in svojim potomcem srečnejše dni, kot so jih sami doživljali. Cankarjeve preroške besede — izrečene pred mnogimi desetletji: »Narod si bo pisal sodbo sam — ne gosposki frak mu je ne bo in ne duhovniški talar!« so našle v naših borcih, v naših delovnih delovnih ljudeh požrtvovalne in dosledne izvršitelje. Začele so rasti nove tovarne, ponos naših državljanov, začela je teči železnica po krajih, kjer so pred nedavnim strahovale še tolpe volkov črede ovac — začela so se roditi nova jezera, plod razuma naših domačih strokovnjakov in delo tisočev mladinskih in drugih delovnih rok — iz le-teh nam danes prihaja milijone konjskih sil za uporabo v naši industriji — zemlja je pod pritiskom pridnih ljudi začela dajati več premoaga, nafte, rude, skratka: sila, ki je izšla iz naše narodne revolucije zmagovita, t. j. naši delovni ljudje so v telku desetih let ustvarili čudeže na ruševinah naše domovine.

V teh dneh, polnih prebujajoče se pomladi nam misli ne hote hite spet deset let nazaj.

Še imamo dobro v spominu nepregledne vrste fašističnih vojska, domačih izdajalcev in drugih pomočnikov nemških »kultur tregerjev« ki so klavarno zapuščali Tržič, — le kako se jim je mučilo priti čimprej preko bivše naše meje — preko Ljubelja, — čimprej zapuščali »nekulturni Balkan« kot so ga ti »plavokrvni« sinovi Hitlerjevega rajha in njihovi pomagači tako radi nazivali. »Napravite mi to zemljo nemško!« so bile ukazovalne besede Hitlerja svojim gaulajterjem leta 1941. leta. Res, ti hitlerjevski divjaki se niso strahili nobenih še tako nečloveških metod pri izvrševanju tega ukaza. Seveda, računali so, da bodo v nas Slovencih našli ovce, ki bodo mirno šle v klavnico, toda delali so račune brez krčmarja: partizanska pest je

udarila trše, kot so oni mislili. Če so računali na slavno zmago nad Jugoslavijo leta 1941, če so delali, odnosno so imeli že točno odrejena mesta za preselitev nas Jugoslovancev na druge predele zemlje, kjer bi Jugoslovani bili enak ničli, so se krepko zmotili in pozabili, da jugoslovanske borbe vodi Komunistična partija s tov. Titom na čelu, niso pomislili, da so to ljudje prekovani v ognju borb za pravico, proti zatiranstvu, še manj pa so računali na tako množično vstajo in upor proti njihovim do zob oboženim četam.

Mesto predvidene totalne zmage — so fašistične drhali in njihovi pomagači doživeli klavrn konec.

Le njihovih »kulturnih« spomenikov: tisočev mučenih, pobitih ljudi, razrušenih domov in vasi — se spominjamo s strahom in gnusom še danes.

Tovariši in tovarišice!

Eden teh grozljivih spomenikov fašistične kulture stoji pred nami in nam z nemo govorico pripoveduje o trpljenju

ljudi, ki so v podruž. Mauthausna pod Ljubeljem občutili divjost poginjajoče fašistične zveri. Nema obtožba spomenika, ki simbolizira trpljenje naših, francoskih in drugih patriotov v tem taborišču, naj bo v resen opomin vsem, ki mislijo in želijo oživljati fašizem v svetu!

Dolžnost nam je, da čuvamo in ohranimo spomine na borbene dni naše narodno osvobodilne borbe, dolžnost nam je, da krepimo in čuvamo pridobitve naše ljudske revolucije, da krepimo našo ljudsko oblast, da krepimo obrambno moč naše slavne JLA in spoštujemo spomin vseh tistih junakov, ki so dali svoja junaška življenja po naših gozdovih, taboriščih in drugod, da mi danes uživamo svobodo, da lahko v svobodni državi, — FLRJ — svobodno gradimo našo socialistično družbeno ureditev — sebi srečnejšo bodočnost.

Slava padlim junakom!

Naj živi dan zmage nad fašizmom!

Živela ZKJ in naš ljubljeni maršal Tito!

V spomin na troje mladih žrtev iz vrst tržiškega SKOJ

V dneh, ko obhajamo 10-letnico osvoboditve naše države in končno zmago nad fašističnim osvajalcem in 12-letnico osvajanja prve skupine SKOJ v Tržiču, mi bežijo misli v tiste težke dni, ko je okupator divjal po naših krajih in vršil svoja grozodejstva, na dni, ko se je tržiški SKOJ boril v ilegali, pozneje pa v brigadah za svetle cilje naše ljudske revolucije. Nikakor ne smemo pozabiti dni pred 11. leti, ko so hrabri tržiški skojevci položili v hudih bojih svoja mlada življenja na oltar naše skupnosti, za našo novo socialistično Jugoslavijo.

Vsi, ki smo bili v tej skupini in dočakali svobodo, smo dolžni, da se ravno ob teh obletnicah spomnimo svojih hrabrih tovarišev Karla Ahačiča, Tončka Zaplotnika in Lada Robleka, ki so nas tako hitro morali zapustiti.

V kratkem hočem obuditi spomin nanje tudi tistim, ki so morda že pozabili nanje, na njihovo življenje pred vojno, vključitev v ilegalno delo in pozneje v VII. udarno Prešernovo brigado.

Vsi izhajajo iz delavskih družin, katerih očetje in materje so trdo delali za vsakdanji kruh v raznih tržiških tovarnah, da bi lahko preživeli svojo družino. Njihovo življenje ni bilo lahko, saj so morali že v mladih letih okusiti v marsičem pomanjkanje in teror take davno ne obratuje več. Pokratnega sistema. Po prihodu okupatorja leta 1941 so vse te družine stopile na stran OF. Tako so že kot otroci imeli v okolju svojega vsakdanjega življenja napredno mišljenje. Nekako v dneh pred 12. leti pa so že bili sprejeti v mladinsko organizacijo, pozneje pa v SKOJ. Redno so se udeleževali sestankov, ki so bili večinoma v vrtni uti pri Ziblarju. Vse naloge, katere jim je da-

jala skupina, so vestno izvrševali. Naloge niso bile lahke, saj je vsak od njih dobro vedel, kaj bi prišlo, če bi za to zvedel okupator. Našel bi samo nekaj hrabrih izvršenih nalog, katerih so se udeleževali: zbiranje orožja, hrane in drugega materiala in prenašanje le-tega skozi mesto na sektor pod Storžič, trošenje raznih letakov po mestu, prenašanje partizanskega časopisja, trganje raznih propagandnih nemških letakov, pobiranje članarino in pomoči in pridobivanje novih članov za vrste mladine in partizanskih edinic. Zadnja in odločilna naloga, ko je morala vsa skupina SKOJ zapustiti ilegalno delo na terenu in stopiti v vrste NOV, jim ni bila težka, saj so se takoj v prvem momentu odločili, da zapustijo svoj dom in da postanejo aktivni borci NOV. Skrbno pripravljen odhod in zadnja akcija na železniški postaji jih je po enurni hoji pripeljala v partizansko taborišče pod Storžičem. Vem, da se še danes spominjajo takratni borci 3. kranjske čete na dogodek, ko je v pozni večerni uri januarskega dne leta 1944 prispela skupina mladih mladincev v njihove vrste. Težka in preizkušena pot, ki je pripeljala te mlade ljudi v partizanske vrste, jim tudi pozneje ni bila težka, ko so konec januarja 1944 leta naredili težki partizanski pohod z Velike Poljane po zasneženih dolini v Leše, Begunje, pod Stol, od tam preko deroče Save na Jelovico, kjer je bilo več kot meter snega. Pot jih je vodila preko vse Jelovice do Prtovča in od tam pa do Bohinja in nazaj na Primorsko, kjer so se vključili v VII. udarno Prešernovo brigado. Hudi boji, katere je vodila Prešernova brigada po Primorskem in Gorenjskem, jih niso uničili, ker so imeli čvrsto voljo in zavest. V vseh bojih so bili hra-

bri in prvi borci, da bi se čimprej uničil sovražnik. Na žalost prehitro jih je zadela krogla, ter so morali že v svojem 16. letu darovati svoja mlada življenja.

Se prav dobro se spominjam, kako veselega obraza smo z Jamnika gledali v Tržiški kot, z nado, da se bomo prav kmalu spet lahko svobodno sprehajali po tržiških ulicah. Takrat smo se zadnjikrat videli vsi skupaj. Spominjam se še dne, ko sem odhajal z svojo edinicco nazaj preko Save proti Smledniku, ko smo si zadnjikrat segli v roke, in besed, katere smo spregovorili. Tonček in Karel sta mi dejala: »Mišo, pozdravi domače, če se boš kaj dalj časa sukal v okolici Tržiča in jim reci, naj nikar ne zamerijo, saj je morda zanje tako bolje, kot pa, da bi padel na tuji zemlji.« To je bil zadnji pozdrav od njih, vendar ga takrat nisem mogel izročiti. Po vrnitvi nazaj na Primorsko sem kmalu zvedel, da jih ni več med nami... Težko je o tem pisati, če si bil v resnici nanje navezan, ne samo kot domačin, ampak tudi najboljši tovariš v borbi, v težkih dneh. Človek si v takratnih časih ni mogel predstavljati, da jih ne bo nikdar več med nami, da ne bodo nikdar uživali svobode, o kateri so toliko sanjali, katero so tako nestrpnost pričakovali.

Sova Miloš

Deset let socialistične graditve v tovarni Peko

Ko je v letu 1941 nemški okupator zasedel naše ozemlje, je bil prepričan, da ga bo obdržal trajno v svojih rokah. Zato je hotel čimprej napraviti ozemlje nemško in si podrediti celokupno gospodarstvo. Naletel pa je na odpor, ki je prekrizal sanje o tisočletnem nemškem nadvladju, našemu narodu pa prinesel politično in gospodarsko svobodo.

Tovarna »Peko« je že v prvih dneh okupacije dobila nemškega komisarja, ki se je trudil, da bi prilagodil produkcijo potrebam nemške vojske. Tóda ni uspel niti v tem, da bi obdržal produkcijo na isti višini in v istem obsegu, kot je bila pred vojno, to pa zaradi tega, ker se je borba za osvoboditev že začela tudi v tovarni sami. Najbolj zavedni člani kolektiva so namreč sistematično preprečevali hitlerjanske nakane in sabotirali produkcijo. Velik del kolektiva se je odzval klicu Partije in OF, prijel za orožje in se boril proti okupatorju. Spominska plošča v podjetju zaznamuje 35 borcev in talcev iz podjetja, ki so dali življenje za svobodo. Med njimi je 7 padlih prvoborcev iz leta 1941. Organizacija OF v tovarni je bila tesno povezana s partizanskimi enicami in jim omogočala, da so se z različnimi uspešnimi akcijami lahko preskrbovale z zimsko obutvijo in vsakovrstnim materialom, ki so ga nudila naša skladišča.

Zadnje dni pred zlomom je skušal okupator skupno z belogardističnimi izdajalci uničiti tovarno na ta način, da je okoli poslopja namestil razstrelivo, ki naj bi tovarno poglajalo v zrak. Samo budnost aktivistov je preprečila ta načrt. Belogardistični izdajalci pa so se skušali maščevati na ta način, da so v svojem besu uničili velik del strojnih naprav, izpraznili ali opustošili vsa skladišča, izpali okoli 45.000 parov čevljev in terorizirali delavce in nameščenice, ki so poskušali preprečiti škodo. Prav te dni mineva deset let od teh dogodkov.

Beli gardi je uspelo, da je začasno onemogočila tovarno, vendar jo je visoka zavest članov našega kolektiva spravila zopet v tek, tako da smo v juliju 1945 že producirali prvih 8.378 parov čevljev, v decembru pa že 16.490 parov ter se približali predvojnemu stanju, ki pa smo ga v naslednjem letu dosegli in tudi presegle. Potreba po obutvi je bila v prvih letih po vojni tako velika, da je bilo treba misliti predvsem samo na to, kako bomo čim hitreje obuli čimveč ljudi. Zaradi tega je bilo v zvezi s planskim gospodarstvom določeno, da izdelujemo vse vrste obutve, vendar pa ob najracionalnejši uporabi materiala in delovne moči. Produkcija je tako nenehno rasla in dosegla po združitvi s tovar. čevljev »Trio« višek v letu 1949, ko smo zabeležili 561.180 parov izdelanih čevljev. Razumljivo je, da takratni čevlji ni v vsakem pogledu ustrezal, zlasti ne individualnemu okusu in modnim zahtevam, pa tudi kvaliteto ni bil povsem na višini. Kolektiv

pa je le izpolnil glavno nalogo, ki mu je bila dana, da je zadržal do najvišje mere svoje zmogljivosti potrebam po obutvi. Za svoje vestno izpolnjevanje nalog je naš kolektiv prejel številna priznanja. Odlikovanih je bilo z redom dela 29 članov kolektiva. Od vlade in glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije smo prejeli 8 diplom in pohval. Mladinska organizacija pa je prejela kot najboljši mladinski aktiv prehodno zastavo, ko je sodelovala pri graditvi železniške proge Brčko-Banoviči, na cesti bratstva in edinstva ter na progi Samac-Sarajevo.

Ko so v letu 1950 prihajale čedalje številnejše pobude, da bi zopet začeli izdelovati modno obutev in da bi prinesli čimvečji izbor v barvah in deseni, je podjetje pripravilo prvo modno kolekcijo, ki je našla pri potrošniku silno simpatičen odmev. Tako je bil podjetju zelo olajšan prehod iz administrativnega upravljanja do samoupravljanja podjetja po delovnih kolektivih, ko je v istem letu Temeljni zakon o upravljanju z gospodarskimi podjetji izročil podjetja v upravo delovnim kolektivom. Novi gospodarski sistem je iniciativi po modni in kvalitetni obutvi nudil vse možnosti za čim širši razmah.

Naša prodajna mreža, ki je po končani okupaciji imela vsega skupaj samo pet poslovalnic, to se pravi komaj desetino predvojne stanja, je lahko v najkrajšem času postavila na trg dovoljne količine modne in kvalitetne obutve, ki je dobila najvišje priznanje, ko je bilo podjetje odlikovano na zagrebški razstavi z zlato medaljo za kvaliteto.

Pred dvema letoma je podjetje praznovalo 50-letnico svojega obstoja, kar je brez dvoma znak, da so kljub vsem težavam, ki jih je preživljalo, njegovi izdelki pridobili tolikšen sloves, da je znamka »Peko« postala pojem elegantnega in kvalitetnega čevlja.

Ob proslavi 50-letnice nas je obiskal tudi tovariš predsednik Tito, ki se je zelo zanimal za celotno dejavnost kolektiva in za probleme podjetja.

Prodajno omrežje izkazuje 84 lastnih prodajalnih in problem ni nikdar v tem, kako razpečati proizvode, marveč v tem, kako zadostiti vsem potrebam potrošnikov po obutvi. Čeprav se je v preteklem letu združila s podjetjem tovarna »Ljubelj«, niti skupna produkcija obeh tovarn še ne zadošča vedno bolj rastočemu povpraševanju po naših izdelkih. Zaradi tega smo ustanovili letos še nov obrat (obrat IV.), kjer se v prvi vrsti izdeluje lahka California obutev. Čeprav je produkcija dosegla pričakovano višino, je vendar še vedno premajhna, da bi v celoti krila vse potrebe trga. Na

vsak način bo še potrebna nadaljnja razširitev podjetja oziroma zvišanje produkcije.

Razen čevljev izdeluje podjetje v Retnjah (obrat III.) tudi lesene cveke, lesene kolobarje in členke za potrebe čevljarske industrije. Tudi tu je produkcija po vojni naraščala. Od prvotnih 6 delavcev se je število dvignilo na sedanjih 48 delavcev in uslužbencev. Napravili smo v tem obratu lastno centralo, ga opremili z 20 novimi stroji, tako da zmoremo kriti potrebe celokupne čevljarske industrije v Jugoslaviji (izvzemši »Kombinat Borovo«) in nam še ostaja skoro polovico produkcije za izvoz.

Poleg čisto gospodarske dejavnosti je v podjetju bilo ves čas tudi precej razgibano politično, kulturno in športno življenje. Vse do ustanovitve »Svobode« in »Partizana« je kulturno življenje zajemalo velik del članov našega kolektiva in smo imeli svojo pevsko, dramsko in fizikolno sekcijo, ki so v sindikalni dvorani zelo pogosto nastopale.

Če ob desetletnici pogledamo nazaj na svoje delo, smo z uspehi kljub pomanjkljivostim lahko zadovoljni; seveda pa ne moremo obstati na doseženi višini, marveč moramo stalno gledati, da bomo celotno svoje delovanje usmerjali k čimvečji strokovno-tehnični, kulturni, politični in gospodarski izpopolnitvi.

Zborovanje mladih usnjarijev in čevljarjev

V okviru proslav 10-letnice osvoboditve je v soboto, dne 23. aprila priredila mladinska organizacija tovarne obutve »Peko« v Trzinu večje zborovanje mladih delavcev tovarne obutve in usnjarn Gorenjske. Zborovanja, ki je bilo v dvorani sindikatov v Trzinu, se je udeležilo 120 delegatov mladinskih organizacij usnjarskih in čevljarskih tovarn iz Trzinca, Kranja, Zirov in Dupelja, prisostvovali pa so tudi zastopniki mladinskega komiteja za Gorenjsko ter komunkega komiteja iz Trzinca, dalje predsednik LOMO tov. Lovro Cerar, direktor tovarne obutve »Peko« tov. Ivan Štucin, kakor tudi strokovni in politični voditelji te tovarne.

Predsednik tovarniškega komiteja LMS tržiške tovarne obutve »Peko« tov. Vido Japelj je v referatu opisal delo in zadolžnosti mladinske organizacije v letih po osvoboditvi ter napore, ki jih je ta vložila za socialistično ureditev v naši državi. V svojem referatu se je dotaknil tudi dela mladinske organizacije v tovarni obutve »Peko« v Trzinu, zatem pa je govoril o važnosti, ki jo mora mladinska organizacija polagati prav v delo za vzgojo delavske mladine za aktivno sodelovanje v delavskem samoupravljanju ter za dvig strokovne sposobnosti mladih delavcev.

V razpravi sta sodelovala tudi predsednik LOMO Trzin tov. Cerar in direktor tovarne obutve »Peko« tov. Štucin, ki sta predvsem poudarila dejstvo, da se mora mladina stalno učiti od starejših delavcev in delavk, da bo sposobna prevzemati delo in dolžnosti od starejših ljudi, ki

zapuščajo naša delovna mesta v gospodarskih organizacijah in drugih mestih. V ta namen je treba mladino stalno pripravljati ter jo strokovno in politično vzgajati in prav v tej nalogi ima mladinska organizacija zares veliko vlogo in nalogo.

Razprava mladinskih delegatov pa je pokazala v splošnem predvsem to, da je med mladino veliko zanimanje za strokovno izpopolnjevanje, vendar vseh povsod primanjkuje tozadevnih strokovnih tečajev ter naj bi se uprave teh podjetij pobrigale za organizacijo le-teh. V vseh tovarnah pa se ugotavlja tudi zelo majhen procent mladine v organih delavskega samoupravljanja ter prav zaradi tega v nekaterih tovarnah nepravilno gledajo na delo mladinskih organizacij. V bodoče bodo morale mladinske organizacije kandidirati v delavske svete in upravne odbore tudi mlade de-

lavce, posebno pa delavke mladinke. Delegati so nadalje poudarili tudi premajhno povezavo med mladinskimi organizacijami in podjetji njihovih strokov ter je želeli v bodoče tesnejšega sodelovanja in v ta namen organizirati raznovrstne igre v športu in kulturnem delu.

V program bodočega dela so mladi čevljarji in usnjariji sprejeli vsesplošno zanimanje za izboljšanje strokovne ravni mladine ter bo mladinska organizacija pošiljala v strokovne tečaje čim več svojih članov, predvsem pa mladino, ki bo na novo prihajala v podjetje, da se tam seznanijo tudi s celotnim potekom proizvodnje v podjetjih.

Ob zaključku so delegati sklenili, da se bodo v polnem številu udeležili mladinskih majskih slavnosti ter poslali pozdravno brzojavko CK LMS v Ljubljani. Vrh

Oboestilo

Podružnica Društva upokojenцев v Trzinu obvešča svoje članke, da bo dne 30. maja 1955 ob 8. uri dopoldne v dvorani kina

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Poročilo o stanju blagajne za leto 1954.
3. Proračun za leto 1955.
4. Poročilo finančnega nadzorstva, razrešnica staremu odboru in volitve novega upravnega odbora.
5. Razno.

KINO

21. do 22. maja Finski film **Poročni venec.**
24. do 25. maja Amer. film **Zongler.**
28. do 29. maja Brazil. film **Razbojnik.**
31. maja do 1. jun. Ameriški film **99 River Street.**
4. do 5. junija: Amer. film **Usoda ljubezni.**
7. do 8. junija Amer. film **Slavolok zmage.**
11. do 12. junija: Marokanski film **Othello.**
14. do 15. junija: Amer. film **Tujec na begu.**
18. do 19. junija: Amer. film v barvah **Riviera.**

Andrej Tišler:

Na Koroško

(Nadaljevanje)

V Celovcu smo. Podoben razgled kakor z ljubljanskega nebotičnika se nam nudi z 90 m visokega stolpa župne cerkve. Vrtar, ki stane na vrhu stolpa, nam za nizko vstopnino odpre vrata na hodnik, s katerega lahko gledamo na vse štiri strani. Proti jugu Karavanke, proti zahodu Vrbsko jezero, na vzhodu Velikovaška ravan s Svinjsko planino, proti severu zgodovinsko Gosposvetsko polje s Srednjekoroškim pogorjem.

Glavno mesto Koroške Celovec (Klagenfurt) je na videz docela pomemčeno. Preseljevanje podeželskega prebivalstva v mesta, zlasti Celovec ali Beljak (Villach) ima na Koroškem to žalostno posledico, da se priseljeni Slovenci navadno pomemčijo. Otroci poročenih delavcev n. pr. se po obisku šol že čutijo Nemce. Če pa že v družini ohranijo slovenščino, jim vendarle manjka prave zavednosti. So pa tudi svetli primeri nekaterih koroških inteligentov, ki so po obisku nemške osnovne šole, gimnazije in dunajske univerze vendarle ostali zavestni Slovenci in svoje znanje uporabljajo v korist našega ljudstva.

Celovec je rodno mesto naše stoletne Mohorjeve družbe, ki je leta 1914 morala bežati v Prevalje, od tam pa v Celje. Znamenit je celovski muzej, ki stoji na nekdanjem Novem trgu. Vsakdo si rad ogleda tega velikanskega kamenitega zmaja, izklesanega iz kloritovega skrilavca. Iz odprtega žrela mu teče voda, pred njim pa stoji orjaški mož, ki drži v dvignjeni desnici mogočen kij. Zmaj je izdelan iz enega samega velikanskega kamna. Postavili so ga leta 1636. Celovec je po Lend prekopu zvezan z Vrbskim jezerom. Prekop sega v mesto, voda teče dalje skozi Celovec pod zemljo ter se slednjič izliva v odtok Vrbskega jezera Glanfurt, ki se pri Zrelcu (Ebental) izliva v Glino. Ogledamo si še vsebinsko bogat mestni muzej, kjer hranijo zgodovinski kamen z okroglim sedezem, na katerega je ob vsakem ustoličenju koroških vojvod sedel kmet, iz katerega rok je prejel novoizvoljeni slovenski knez vladarsko oblast. To je bilo pred dvajsetimi stoletji, ko je bila še vsa Koroška slovenska.

Celovec je štel leta 1857 12 tisoč 833 prebivalcev, od teh je bilo 9414 Slovencev in 3419 Nemcev. Takrat je bila celovška okolica še trdno slovenska. Še 50 let pozneje, ko je bilo leta 1910 uradno štetje, so našli v Celovcu in predmestnih občinah 40.100 prebivalcev. Od teh je bila tretjina Slovencev. In danes?

Zamišljeni v nazadovanje slovenskega življa stojimo ob knežjem kamnu na Gosposvetskem polju. Prestol, ki je ograjen z visoko železno ograjo, je iz marmorja, ki je bil pobran iz razvalin starega rimskega mesta Virunum, ki je stalo v bližini. Od leta 1342 ima prestol 2 sedeža s skupnim naslonjalom. Po ustoličenju, ki je bilo ob okroglem kamenitem stebru (ki je sedaj v muzeju) pod Krnskim gradom (Karnburg), je šel

knez s spremstvom čez Gosposvetsko polje v tri četrt ure oddaljeno vas Gospa Sveta (Maria Saal) k slovenski službi božji, kjer je slekel kmečko in oblekel knežjo obleko. Nato je ob navzočnosti svojega spremstva — slovenskega prebivalstva sedel na ta omenjeni knežji prestol, sprejemal poklone, potrjeval stare pravice, razsojal pravde itd.

Gosposvetska cerkev je najstarejša na Koroškem. Sezidal jo je škof Modest, ki je v cerkvi tudi pokopan, sredi 8. stoletja. Sedanja cerkev, ki je iz 15. stoletja, ima 2 stolpa in je precej velika. V enem izmed stolpov visi 6608 kg težak, lepo doneč zvon iz leta 1687.

Tudi severna celovška okolica z Gospo sveto vred je danes docela pomemčena. Le na kakem starem zapuščenem nagrobnem spomeniku se še najde morda komaj čitljiv slovenski napis. Na nekem pokopališču sem bral:

III. kongresu Zveze borcev NOV Jugoslavije, ki je bil 27. in 28. aprila v Ljubljani, je prisostvoval tudi častni predsednik Svetovne federacije bivših bojevnikov in bivši predsednik francoske republike g. Vincent Auriol.

Po končanem kongresu je visoki gost v četrtek 28. aprila popoldne obiskal tudi nekdanje taborišče internirancev pod Ljubeljem. V njegovem spremstvu so bili še generalni sekretar federacije bivših bojevnikov g. Curtic Campaigne in generalni delegat iste federacije g. Kosciuszko Moriset s spremstvom.

Goste so pred spomenikom sprejeli predsednik LOMO Tr-

Tu po britof se sprehajaš in po grobih tu postajaš. Vsaj boš tudi ti med nami, znabiti glih v moji jami.

Zlasti pomemčenemu delu slovenske Koroške velja Gregorčičeva:

Zatrt sedaj je tod naš glas in tuji krog zvone glasovi, tuj trg in grad, tuj ves je kras, oh naši so samo — grobovi.

Iz Celovca napravimo izlet skozi Vetrinj (Viktring) v Zihpolje (Maria Rain). Vas leži ob robu hribovja Zadnice nad Dravo. V vsej krasoti se nam odpira pogled v Rožno dolino, Borovlje in okoliške vasi, severno steno obmejne Košute, Obir itd. Ob vrnitvi proti Celovcu obiščimo še vasi Zrelec (Ebental), Radiše, Golšovo, Medgorje in Grabštajn. Mudi se nam na Vrbsko jezero, o katerem poje pesnik A. Medved:

Jezero Vrbsko, ali resnično v zemlji domači dno ti leži? V tvoje oko, nebesom le slično, vedno bi moje strmele oči.

Vrbsko jezero (Wörthersee) je najlepše in največje koroško jezero, dolgo 17 km, široko 1 do 2 km. Pred 100 leti je bila vsa, tudi severna okolica Vrbskega jezera še trdno sloven-

ska. V Blatogradu (Moosburg), 1 uro hoda severno od jezera, je leta 1838 Slomšek še slovensko pridigal in navduševal prebivalstvo, naj se zvesto drži materinega jezika. Danes je severna obala jezera docela pomemčena. Poleg številnih letovišč je v Sekiri (južna obala jezera) v letu 1952 zgrajeni slovenski »Dom«, v katerem je poleg tujskih sob in gostinskih prostorov tudi učilnica za gospodinjstvo tečaja. Ob severni obali jezera je speljana železniška proga Celovec—Beljak, ob kateri leže Poreče (Pörtschach), svetovno znano kopališče in zdravilišče. Med Dravo in Vrbskim jezerom, pol ure od letovišča Ribnice (Reifnitz) leži 2 km dolgo in 1,1 km široko Hodiško jezero blizu vasi Hodiše (Keutschach). Obiščimo še Logoves (Augsdorf) in Škofiče (Schiefling) ter polotok »Maria Wört« in potem — nazaj v Celovec, odkoder se bomo ladjepeljali s parnikom po Vrbskem jezeru do Vrbe (Velden am Wörther See). Vrba je svetovno znano letovišče, oddaljena 22 km od Celovca, že blizu Beljaka.

(Nadaljevanje sledi)

Vincent Auriol na Ljubelju

žič in ljudski poslanec tovariš Lovro Cerar, predsednik obč. odbora Zveze borcev NOV tov. Jagodic Franc - Krstan, podpredsednik LOMO tov. Kravcar Karel, sekretar mestnega komiteja ZKS tov. Horvatič Rudi, ter zastopnika okraj. odbora Zveze borcev okraja Kranj in Radovljica. Sprejemu so prisostvovali tudi pionirji iz osnovne šole v Podljubelju, ki so visokim gostom poklonili šopke pomladnega cvetja.

Tov. Jagodic je v imenu borcev NOV iz Gorenjske pozdravil visoke goste ter jim v spomin na obisk poklonil v usnje vezane knjige: Gorenjska v borbi.

Globoko ginjen je pred spomenikom odgovoril na pozdrave g. Vincent Auriol, ki je med drugim omenil, da je globoko hvaležen slov. ljudstvu, za skrb, ki so jo v času trpljenja izkazovali trpečim njegovim rojakom v taborišču. Dalje je omenil, da naj ta veličasten spomenik žrtvam priča poznim rodovom, da so tu trpeli najboljši sinovi Francije in da naj se gorje, ki ga prinašajo vojne, nikdar več ne ponovi.

Po ogledu taborišča in okolice so se gostje poslovili ter krenili skozi Tržič proti Begunjam, Dragi in Bledu.

Spomini na Poreč

Razen plavalcev, odbojkarjev in strelcev smo imeli v svojih vrstah tudi kegljače in ribiče. Mnogo veselih uric smo prebili, ko smo kegljali, razdeljeni v dve skupini. Vrsta oziroma skupina, ki je imela na strani tovariša direktorja ing. Žitnika, je bila navadno zmagovalca. Premagancem se pa po tekmi tudi ni slabo godilo, saj je bil račun za porabljeni »material« enakomerno razdeljen. Poglejmo še malo naše vrle ribiče! Reveži, da se jih bog usmili, lovili so in lovili, pa nič ujeli. Vsak je imel drugačen izgovor. »Ja, nimam pravega trnka«, pravi eden, »Tukaj ni ta pravih črvov«, de drugi. Oni niso nič ujeli, medtem ko so jim raki polovili skoraj vse trnke z nekaj metri laksa.

Neko jutro jo ubere tovariš Planin skrivaj na lov. Dolgo ga ni bilo nazaj. Vrnil se je šele okrog poldneva. Nosil je dve srednje veliki ribi. Razkazoval jih je radovednim prijateljem, ki danes zopet niso nič ujeli, se smejal in rekel: »Pa sem jih le ujel. Veš, je hudič, prime

pa spusti. Moraš biti hiter in vedeti, kdaj moraš potegniti.« Lep vonj po pečenih ribah se je razširil po gozdičku. Med tem je družina posedla k mizam za kosilo. Tokrat tov. Planin ni hotel redne hrane. Zadovoljen je užival užete ribe. Nepričakovano pa se izza neke mize prične šušljati o tem, kako je tov. Planin ribe lovil. Vse bolj glasno postaja in v trenutku nastane prisrčna zabava. Nekdo od naših je menda videl tov. Planina, kako je v mestu kupoval ribi. Preden je prišel v taborišče, jih je lepo nataknil na trnke, kakor da jih je pravkar ujel v morju.

Ali je eno res ali drugo, se nisem hotel prepričati, glavno je, da je to bilo vsem v zabavo in veselje. To je tudi s svojim plemenom dosegel in dal ostale naše ribiče glede iznajdljivosti v koš. Od tistega dne dalje niso več lovili.

Še bolj zgodaj kot prejšnje dni smo vstali zadnji dan našega letovanja in po zajtrku odšli na kopanje. Pogled na morskogladino je bil to jutro po-

vsem drugačen. Bili smo vajeni lahko valujočega morja, danes pa je bilo tako mirno, kot da je pokrito s steklom. Hitro smo zaplavali v modro gladino. Vsakdo se hoče kar največ okoristiti z zdravim učinkom morske vode in sonca. Jaz pa sem si želel za slovo zajadrti ven na odprto morje. Vzel sem čoln, last kranjske Tiskanine. Bil je to lahek čoln iz modre tkanine, ki je bila popolnoma nepropustna za vodo, le dno in sedeži so bili iz lesa. Povabil sem na izlet veselo in prijazno gospo Eriko, ki se je vabilu rade volje odzvala. Zaveslala sva iz zaliva in se vedno bolj oddaljevala od obale. Med vožnjo sva opazovala, kako pogosto se menja morskogladino in z njim barva vode. Nešteto ribic naju je spremljalo, le škoda, da nisva vzela s seboj kruha ali kaj podobnega, da bi jih krmlila. Ko tako ploveva po gladini, prideva nad ogromno žrelo v morskem dnu. Ves čas sva imela pod seboj svetlo zeleno peščeno dno, sedaj je pod nama pošastno žrelo, ki preide v trnino in le z težavo razlikujem ribe od dna morja. Čeprav je vse v redu, morje mirno in čoln

S 27. seje LOMO

Na 27. seji je LOMO Tržič potrdil zaključne račune naslednjih gospodarskih organizacij za leto 1954: Kleparstvo in vodovodno inštalaterstvo, Reševalna postaja, Gostišče pri Benku v Križah, Gostišče pri Gašperinu v Tržiču, Gostišče pri Zumru v Bistrici, Hotel Pošta v Tržiču, Gostinsko podjetje Zelenica v Tržiču, Gostišče na kolodvoru v Tržiču, Gostišče pod Košuto v Podlublju, Gostišče pri Lojzku v Tržiču, Gostišče pod lipo v Pristavi, Gostišče v gradu v Puterhofu, Klavnica, Pekarija, Mehanična delavnica, Radiomehanika, Preskrba, Prehrana.

V nadaljevanju je LOMO Tržič sprejel še naslednje sklepe:

Ker žaga v Podlublju v smislu odločbe sekretariata za gospodarstvo LRS nima možnosti obratovanja, se imenuje likvidacijska komisija, v katero so bili izvoljeni: tov. Zapolnik Štefan, odbornik LOMO Tržič, tov. Turnšek Anton, knjigovodja v Tovarni kos in srpov v Tržiču in tov. Jurjevčič Jože, uslužbenec LOMO Tržič. Likvidacijska komisija mora zaključiti svoje delo v roku treh mesecev.

Svet za gospodarstvo je predložil ljud. odboru v potrditev spremembo odloka o obratovalnem času in sicer tako, da bi se 13. čl. toč. a tega odloka glasil: Brivski in frizerski obrati imajo odprte lokale ne glede na letni čas od torka do vstetega petka od 7.30 ure do 12. ure in od 14. ure do 18.30 ure. Ob sobotah od 7. do 12. ure in od 13. do 19. ure.

Ker je potekla mandatna doba članom svetov pri LOMO

Tržič in bi ljud. odborniki morali voliti nove člane, je bilo sklenjeno, da naj člani svetov ostanejo še nadalje dosedanj. Izvršene so bile le nekatere spremembe in sicer: V svet za gospodarstvo sta bila imenovana tov. Hafner Franc, ključavničar iz BPT in tov. Jontes Ignac, upravnik podjetja Kleparstvo in vodovodno inštalaterstvo v Tržiču, namesto Justina Cirila in Štucina Ivana, ki sta bila razrešena. V

Kaj bo z gradom v Puterhofu?

Ze nekajkrat smo v Tržiškem vestniku brali tudi o puterhofskem gradu.

Ogromno poslopje, ki je med vojno pogorelo, je bilo po vojni le deloma obnovljeno. V glavnem le toliko, da ni dež močil narušenih zidov (takrat namreč, kajti danes jih kljub temu moči, ker je streha v zelo slabem stanju).

Vsa dela pri obnavljanju gradu so nenačrtna in temu primerno izvršena, kar opazi pri ogledu gradu že laik.

V pritličju, kjer so zdaj prostori restavracije, je v glavnem vse dograjeno, razen kurilnice centralne kurjave. Na severnem koncu gradu, kjer je bila grajska kuhinja, pa je, kolikor ni bilo izropano, še vse v prvotnem stanju, kajti strop kuhinje se pri gorenju ni porušil. Kuhinjo trenutno izkorišča Gozdna uprava za skladišče.

Stopnišče iz pritličja v prvo nadstropje je še neometano. V prvem nadstropju ima na južnem koncu v nekaj sobah GU pisarne, v ostalih sobah pa je

svetu za prosveto in kulturo ni nikakih sprememb. V svetu za ljud. zdravstvo in soc. politiko pa je bil razrešen članstva dr. Živec Stanko in namesto njega imenovan za člana dr. Martinčič Anton. Nadalje sta bila v ta svet imenovana še tov. Faganel Marija iz Sebenj in Svab Miha, delavec v tovarni Runo.

Nadalje je LOMO sprejel sklep, da se ustanovi Tržiški muzej kot proračunska ustanova, ki ga vodi neposredno ravnatelj muzeja. Mesto ravnatelja muzeja pa naj se razpiše.

zdej dvoje stanovanj. Osrednje prvega nadstropja je še v ruševinah, v severnem delu pa je še troje stanovanj.

Vsa stanovanja so samo zasilno zatočišče, kajti v njih ni vodovoda pa tudi ostale naprave so le zasilne.

Stopnišče iz prvega v drugo nadstropje je krasna galerija, vse naokoli okrasje iz mavca, žal pa je še v ruševinah in še nadalje razpada. V drugem nadstropju je v severnem delu gradu velika in lepa dvorana z gledališkim odrom, na južnem koncu je GU menila urediti nekaj sob. Napravila pa ni razen ometa in nekaj napak — nič. Sobe so namreč nad 4 m visoke, zato so prostori imeli tudi visoka okna. GU pa je eno tretjino teh zazidala ter zaradi pomanjkanja svetlobe ob slabem vremenu skoraj ne vidiš stropa. Ostali del je v ruševinah.

Tretje nadstropje je še povsem neobnovljeno, saj tu še ni niti stropnikov, še manj sten itd.

Vse, kar je napravljeno, je le plod »divje« gradnje, saj vodovoda nima nobena kuhinja razen gostilniške. Pomanjkljiva je električna napeljava. Tako obširna stavba, kot je grad, mora neogibno imeti centralno kurjavo, ker so sicer ogrožene vse vodovodne instalacije od zmrzali.

Za stanovanje to poslopje ni kakor ni primerno, zato je bilo že nekajkrat predlagano, naj se dogradi v sodoben hotel. Ker, kakor kaže, LOMO Tržič nima sredstev za ta namen (četu bi bil hotel Tržiču samemu v neprecenljivo korist), bi bilo priporočljivo, da se proda na dražbi kakemu podjetju ali republiškem odboru sindikatov Slovenije ali mogoče kakemu turističnemu oz. gostinskemu podjetju za hotel, počitniški dom ali okrevališče, za kar je poslopje res primerno. Za kaj takega je primerna tudi okolica.

Samo pol leta reklame, da si interesi stavbo ogledajo, in nedvomno bi se javilo mnogo interesentov. Za izkupiček bi v Puterhofu zgradili dve štiristanovaljske hiše.

Ker bi bilo pozimi in poleti dovolj turistov, okrevancev ali kogarkoli že, bi grad zaposloval tudi precej delovnih moči in to prav ženske, za katere v Puterhofu ni redne zaposlitve; kajti v gradu je prostora za nad 200 postelj s kuhinjo in vso oskrbo.

Predvsem pa se mora preprečiti kaka nadaljnja »divja« gradnja, kjer se samo nesmiselno razmetavajo dragocena sredstva.

Sedanji lastnik, tržiška stanovanjska skupnost naj se vsaj toliko potruži, da bo predlagani načrt izvedla, za kar ji bodo prebivalci Puterhova od srca hvaležni.

siguren, vendar človeku ni najbolje. Srečanje z morskimi psm na tem mestu je izgubljena igra. Na srečo je bila ta globina po dolžini kmalu za nama. Glas ladijske sirene pretrga tišino in nama da opozorilo: Stoj! Rade volje sva ubogala, saj trčenje z njo ne bi bilo glavni dobiček na loteriji. Bila je to ribiška ladja, ki je imela za seboj priključenih še pet velikih čolnov, polnih rib. Vračala se je z uspešnega nočnega lova. Najin čolniček se je pričel proti najini volji nevarno zibati, kajti valovi, ki jih je povzročila ladja, so bili kar obilni, ker nisva bila daleč od nje. Naglo sem spremenil smer plovbe, tako da nama valovi niso več udarjali v bok, pač pa sva jih zarezala in hitro veslala preko njih. Tako sva morala izstopiti na samotnem otočku. Ta otoček je bil tudi cilj najinega izleta. Bila sva daleč sredi morja na otočku, ki meri nekaj preko 300 kvadratnih metrov. Čeprav je daleč sredi morja, vendar ni brez živih bitij. Na stotine plavilcev šviga med suho, visoko travo, med katero imajo galebi svoja gnezda. Žal so bila prazna, le v enem so bile še lupine izvaljenih mladih galebov. Prehodila sva otoček po dolgem in počez, nabrala nekaj suhega cvetja, potem pa sva zapustila otok. Na vprašanje gospe Eričke, kako se otoček imenuje, ni

sem mogel odgovoriti. Malo sem pomislil, nato sem ji povedal svojo zamisel: da bo otok, katerega sva obiskala, tudi krščen od naju dveh, da bo imel vsaj ime, ako ga še nima. Vzel sem namreč na posodo dve črki njegovega imena, ju vezal z dvema črkama mojega imena, vzel na pomoč še dve tuji črki in otoček je dobil ime »ErMiTa«. Ob tem veselem razpravljanju sva nevede preveslala preko nevarnega brezna in skozi sotesko zaplula v domačo luko »Kovarjevo«. Šele na opozorilo drugih sva opazila, kako močno naju je ožgalo sonce na odprtem morju.

Čas pa je tekkel po svoje, še malo plavanja in treba je bilo na kosilo, nato pa izprazniti šotore za novo došlo tabornike. Ob 14. uri pa nas je prevzel v svoje varstvo vsem tržiškim potnikom priljubljeni šofer Maks in nas z očetovsko skrbjo srečno popeljal v naročje Tržiča.

Naj mi bo v imenu vseh udeležencev naše skupine, ki je letovala v času od 22.—29. avgusta 1955, dovoljeno, da se ob tej priložnosti zahvalim vsem tistim, ki so to dobrodelno zamisel ustvarili in izvedli do kraja. S tem, da so omogočili za majhno ceno delovnim ljudem Tržiča in okolice letovanje na našem divnem Jadranu, so si pridobili veliko spoštovanje in hvaležnost. V želji, da bomo

deležni teh ugodnosti tudi v bodoče, vsem skupaj lep pozdrav in na svidenje v Poreču!

*

V drugem delu sem obljubil, da bom ob koncu opisal zanimivosti in zgodovino mesta Poreča in otoka.

Ob isti obali so Rimljani že pred Kr. r. postavili vojaške postojanke. Taka naselbina je bila tudi »colonia Julia Parentium«, današnji Poreč. V mestu je nekaj prav starih zgradb, med njimi so razvaline rimskega templja, postavljenega r/a časti bogu Mansu. Ko je rimski imperij razpadel, je mesto večkrat menjalo svojega gospodarja in je po letu 1200 pripadalo 500 let beneški republiki. V bratomorni vojni med Benetkami in Genovo, so Genovčani močno izropali in požgali Poreč. Tej nesreči sta se pridružili še lakota in kuga, tako da je mesto sredi 17. stoletja štelu komaj kakih 100 prebivalcev.

Kulturna dediščina je zelo bogata. Med te spada gotovo starokrščanska bazilika. Njena prvotna oblika sega nazaj v 3. stoletje. Od tega prvotnega svetišča se je ohranil samo del mozaika, ki je pokrival tla. Po letu 313 se je stavba povečala in del te nove sega še pod današnjo. Kakor je sam videl, kdor je od nas stopil v baziliko, je res današnja zgradba

dvignjena na tretjo višino. Okoli leta 450 je nastala na istem mestu bazilika, ki je bila prednica današnje Evrazijeve. Današnja bazilika je dal postaviti poreški škof Evrazij leta 539. Potrebovali so 11 let, da so to mogočno delo dokončali. Po svojem nastanku je tretja bazilika v Evropi. Med posebne dragocenosti bazilike spada oltarna miza, izdelana vsa v globokem reliefu iz srebra in s pozlačeno površino. V 17. stoletju je bila ukradena, vendar so tatu izsledili v sosednjem mestu, ga ob sodili na smrt, njegovo truplo pa sežgali.

Tik pred mestom je v morju otoček Sv. Miklavža. V 9. stoletju so si na njem postavili samostan grški menihi, kasneje pa so ga prevzeli benediktinci.

V 18. stoletju je bil samostan razpuščen in otok je kupil italijanski markiz Paladini. Ta si je uredil tam lepo vilo s čudovitim parkom, ki pa je danes, kot sem že omenil, zapuščen in ves prerasel z travo. V vili je danes Sindiškali dom. Zelim, da bi se našli ljudje in prijazni otoček ponovno uredili v cvetoč park, po katerem naj se sprehaja nov rod, ne rod graščakov in raznih markizov, pač pa rod svobodnih delovnih ljudi, ki naj ob dišečem cvetju in zelenju vdihavajo čist zrak in si naberejo novih moči, ki so jim potrebne pri vsakdanjem delu.

Milan Zalete

REZULTATI VOLITEV

v osnovne organizacije SZDL
v dneh od 17. do 19. aprila

Volilna enota	volilnih upravič.	glasovalo	upravič. odsotnih	neupravič. odsotnih	% udeležbe
I. kvart	526	477	26	23	95,62
II. kvart	595	544	42	9	98,40
III. kvart	533	475	35	23	96,00
IV. kvart	454	409	42	3	99,30
V. kvart	516	473	23	20	96,12
VI. kvart	624	547	64	13	97,90
Lom	267	208	50	9	96,63
Slap - Čadovlje	130	126	4	—	100,00
Puterhof	127	117	8	2	98,42
Gozd	39	38	1	—	100,00
Ziganja vas	117	116	1	—	100,00
Sebenje	192	181	10	1	99,47
Senično	164	146	14	4	97,55
Retnje	153	139	13	1	99,34
Križe	312	295	3	14	94,55
Kovor	468	429	18	21	95,51
Brezje	153	125	12	16	89,54
Leše	189	180	4	5	97,35
Podljubelj	327	315	12	—	100,00
Pristava	254	230	17	7	97,24
Skupaj	6.140	5.570	399	171	97,22

Gibanje prebivalstva

v času od 21. aprila do 19. maja

Rojeni: Pavšek Ivana, trgovska nameščenka, je rodila dečka; Rozman Marija, prešivalka s Pristave, je rodila dečka; Cvek Cecilija, predilka iz Sebenj, je rodila dečka; Meglič Ana, kmetovalka iz Doline, je rodila dečka; Meglič Ana, kmetovalka iz Doline, je rodila dečka; Karpucelj Vida, tkalka z Bistrice pri Trziču, je rodila deklico; Mali Antonija, državna uslužbenka iz Trziča, je rodila deklico; Frezza Marija, gospodinja, je rodila deklico; Ahačič Marija, gospodinja iz Trziča, je rodila dečka; Frančiška Rožič, gospodinja s Hudega, je rodila dečka; Jazbec Viktorija, gospodinja iz Križev, je rodila deklico; Perko Katarina, gospodinja iz Seničnega, je rodila dečka; Gosar Eva, tovarniška delavka s Pristave, je rodila dečka; Alič Justina, tovarniška delavka iz Kovorja, je rodila deklico; Dornig Margareta, kmečka delavka iz Popovega, je rodila deklico; Knific Ivana, tovarniška delavka iz Trziča, je rodila dečka. — Srečnim mamam iskreno čestitamo!

Umrli: Mede Franc, upokojenec, umrl v Retnjah, star 78 let; Meglič Peter, umrl v Sebenjah, star 76 let; Trpinc Neža, kmečka delavka, umrla v Zvirčah, stara 29 let; Šulgaž

Franc, upokojenec, umrl v Trziču, star 61 let; Crnič Zlata, hči delavca, umrla v Trziču, stara 3 mesece; Šilar Frančiška, upokojenka, umrla pri Sv. Neži, stara 73 let; Paplar Terezija, upokojenka, umrla v Bistrici pri Trziču, stara 49 let; Dolžan Terezija, kmetovalka, umrla v Novakih, stara 61 let. — Svojem naše sožalje!

Poročeni: Stamcar Martin, kovač iz Loma pod Storžičem, in Roblek Angela, tovarniška delavka iz Grahovš; Verhovšek Janez, zidarski delavec iz Kovorja, in Perko Ana, tovarniška delavka iz Kovorja; Špiler Blaž, delavec iz Trziča, in Klemenčič Karolina, frizerska pomočnica iz Trziča; Udovič Franc, delavec iz Dvorske vasi, in Bratkovič Jožefa, tovarniška delavka iz Trziča; Fornazarič Jožef, tkalski mojster z Bistrice pri Trziču, in Dolenc Štefanija, tkalka iz Trziča; Zaplotnik Rajmund, strojni ključavničar iz Trziča, in Zore Ana, tovarniška delavka iz Trziča; Benedik Vilibald, čevljar iz Trziča, in Špiler Marija, tovarniška delavka iz Trziča; Tomazin Vincencij, strojni ključavničar iz Trziča, in Bohinec Ludmila, gospodinja, pomočnica iz Sebenj; Križaj Valentin-Zdravko, mizar iz Trziča, in Srečnik Ana, šivilja iz Trziča. — Mnogo sreče!

Prošnja

Vse, ki imajo fotografije šolskih poslopij v Dolini, Lomu, Lešah in pri Sv. An' iz pred vojne ali fotografije požganih šol v teh krajih, naj jih odstopijo ali vsaj posodijo Svetu za prosveto in kulturo (v roke tov. S. Costovi, gimnazija).

PREKLIC

Preključujem besede, ki sem jih izrekel tov. Jožetu Megliču iz Loma.

Marijan Perko

DEŽURNA SLUŽBA
ZDRAVNIKOV

(od sobote opoldne do naslednje sobote opoldne)

21. do 28. maja: dr. Anton Martinčič, Trg svobode 18.

28. maja do 4. junija: dr. St. Živec, Cesta JLA 8.

DEŽURNA SLUŽBA
V BRIVNICAH

23. maja: Josip Petrič, Koroška 7.

30. maja: Ernest Stepišnik, Partizanska 8.

Gasilski vestnik

OKROŽNICA

Vsem Gasilskim društvom
na območju občinske gasilske
zveze v Trziču

V počastitev 10. obletnice osvoboditve priredi občinska gasilska zveza v Trziču dne 22. maja 1955 paradni pohod, tekmovanje v disciplinah festivalnega sedmerboja ter metanje kolobarjev. Vse desetine, prijavljene za festival v Kranju, morajo nastopati v vseh disciplinah, ostala društva pa v metanju kolobarjev.

Povelje štaba brigade za 22. maj 1955:

1. Ob pol osmih zbor pred Gasilskim domom v Trziču.

2. Ob triletnem na osem raport sektorskih poveljnikov.

3. Ob osmi uri odhod na igrišče.

4. Ob 8.15 začetek tekmovanja.

a) moške in ženske desetine v sedmerboju,

b) pionirji — vaje z vedrovkami,

c) metanje kolobarjev.

5. Skupen odhod ob 11. uri.

Tekmovalne desetine v delovnih, vsi ostali pa v svečanih oblekah. Za vse častnike in podčastnike je udeležba obvezna. Sektorski poveljniki in poveljniki čet odgovarjajo za disciplino in čimvečjo udeležbo.

V službi ljudstva — Na pomoč!

Štab obč. gas. z. Trzič:

Poveljnik: Dornik Viktor

ŠPORT

Dvoje kegljaških tekmo-
vanj v Puterhofu

V nedeljo, 24. aprila je bilo na novem kegljišču v Puterhofu prijateljsko srečanje med kegljači Puterhofske in kegljači Lesce — ter Puterhofske in Radovljice. Kegljaji Puterhofske so oba dvoboja odločili v svojo korist. Srečanje Puterhof—Lesce se je končalo 369 kegljev : 309 kegljem za Puterhof, srečanje Puterhof : Radovljica pa 362 : 342, prav tako v korist Puterhofske.

Ponosni smo lahko na mlado, toda delovno kegljaško moštvo Puterhofske ter jim želimo še nadalje tako dobrih uspehov!

NA LETALSKI MITING!

Alpski letalski center Lesce priredi skupno z vojnimi letalstvom dne 5. VI. 1955 na letališču v Lescah pod pokroviteljstvom komandanta vojnega letalstva Zdenka Ulepiča veliki letalski miting s sodelovanjem reaktivnih letal, helikopterjev, motornih in jadralnih letal, padalcev in modelarjev.

Vabimo ljubitelje športnega letalstva, da se te edinstvene letalske manifestacije v čimvečjem številu udeležijo.

Vstopnice oz. značke, ki bodo veljale kot vstopnica za miting, dobite v Turističnem društvu. Prevoz z avtobusi.

Uprava Aerokluba, Trzič

NOVI VOZNI RED

NA PROGI TRZIČ—KRANJ—LJUBLJANA

Velja od 22. maja 1955

Avtobusi vozijo:

1. Ob nedeljah in državnih praznikih:

iz Trziča	7.20	8.00	13.00	20.00
iz Kranja	8.05	8.45	13.45	20.45
v Ljubljano	8.45	9.25	14.25	21.25
iz Ljubljane	6.00	11.00	12.30	18.30
iz Kranja	6.45	11.45	13.15	19.15
v Trzič	7.25	12.25	13.55	19.55

V poletnih mesecih vozi avtobus redno vsako nedeljo: zjutraj ob 7.30 iz Trziča do Ankeleta;

popoldne ob 13.00 iz Trziča do gostišča Ljubelj, ob 19.00 od gostišča Ljubelj nazaj v Trzič in Ljubljano.

2. Ob delavnikih pravtako kot doslej, to je:

iz Trziča	6.00	6.30	7.20	8.00	10.15	13.00	13.30	14.30	17.30
iz Kranja	6.45	7.15	8.05	8.45	11.00	13.45	14.15	15.15	18.15
v Ljubljano	7.25	7.55	8.45	9.25	11.40	14.25	14.55	15.55	18.55
iz Ljubljane	6.00	8.30	11.00	11.45	13.30	17.00	18.30		
iz Kranja	6.45	9.15	11.45	12.25	14.15	17.45	19.15		
v Trzič	7.25	9.55	11.25	13.00	14.55	17.25	19.55		

Vlaki vozijo:

	*					
iz Tržiča	4.54	6.09	10.45	15.10	18.15	
iz Kranja	5.33	6.45	11.40	16.02	19.02	
v Ljubljano	6.29	7.35	12.33	16.45	20.00	
	M*	**	***	****	*****	
iz Ljubljane	4.20	5.40	6.50	11.45	14.40	19.10
iz Kranja	5.25	7.15	7.55	13.05	14.20	20.25
v Tržič	5.57	7.50	8.30	13.40	14.55	21.00

M ob nedeljah motorni voz, ob delavnikih navadni;

* od 3. X. dalje samo ob delavnikih;

** vozi samo ob delavnikih, po 3. X. tudi ob nedeljah;

*** vozi samo ob nedeljah in praznikih do 3. X.;

**** vozi samo ob nedeljah in praznikih vse leto;

***** vozi samo ob delavnikih vse leto.

Prijavljajte tujske sobe!

Ljudski odbori so pred kratkim določili rok, do katerega naj vsi zasebniki, ki nameravajo letoviščarjem oddajati tujske sobe, registrirajo le-te pri ljudskem odboru.

Ugotovili smo, da je v nekaterih krajih prijavljenih dosti manj sob, kot pa jih je razpoložljivih. V teh krajih so se razširile govorice, da morajo biti sobe registrirane zato, da bi ljudski odbori nato oddajanje prenočišč lahko močno obdavčili.

Oddajanje tujskih sob je sicer vezano z določenim davkom, vendar le-ta ni tolikšen, da bi povzročal kakršnokoli zaskrbljenost. Smisel tozadevnega obdanka je v tem, da se pravočasno ugotovi prenočiščna zmogljivost turističnega kraja, da se začame čimveč tujskih sob, da pa se hkrati onemogoči oddajanje tistih sob, ki ne zadoščajo najosnovnejšim higienskim zahtevam.

Primer obdavčitve: Nekomu, ki razpolaga s štirimi posteljami in bo imel v letu 1955 300 nočitev po 100 din bo znašal njegov bruto dohodek 30 tisoč dinarjev. Od tega zneska je odbitli režijo, ki znaša gotovo najmanj dve tretjini prometa, torej 20.000 din, tako da ostane čisti dohodek 10.000 din. Od te-

ga zneska bo moral plačati imetnik tujskih sob 8% davka na dohodek, kar predstavlja znesek 800 din. Poudarjamo še, da je dohodek od prenočišča obdavčen samostojno in ne skupno z dohodki od drugih dejavnosti.

Gornje tolmačenje dajemo v soglasju z Upravo za dohodke pri OLO Kranj.

27. maja predava znameniti alpinist, ki je premagal Nanga Parbat v Himalaji

Planinskemu društvu v Trzinu se je posrečilo doseči, da bo v petek, 27. maja ob osmih zvečer v dvorani kina predaval ob predvajanju krasnih diapozitivov znameniti alpinist Hermann Buhl, ki je z nadčloveško vztrajnostjo 4. julija 1953 sam brez kislika in skoraj brez hrane priplezal na vrh 8125 m visokega Nanga Parbata v Himalaji, isto leto, ko so Angleži osvojili Mount Everest.

Njegov vzpon nima primere v alpinizmu, saj je premagal najstrašnejšo goro, ki se dviga 7000 m naravnost iz doline in je zaradi svoje 4500 m visoke stene, najvišje na svetu, odbila do leta 1953 vse poizkuse raznih odprav, da bi stopile na njeno teme. — Vstopnice so že

Josip Jurčič: Sosedov sin, broš. 90 din.
Janez Menart: Prva jesen, pl. 250 din.

Branko Čopič: Ognjeno leto, pl. 520 din, broš. 380 din. Prevedel Fran Albreht, opremila Jakica Accetto.

Vlasta Pacheiner: Francoska literarna čitanka, broš. 240 dinarjev.

NOVE KNJIGE

Pierre Rousseau: Zgodovina znanosti, pl. 680 din. Iz francosčine prevedel Ciril Kovač, opremila Jakica Accetto.
Adolf Dolak: Mizarska tehnologija, broš. 380 din.

Navedene in vse ostale knjige slovenskih založb, ki so doslej izšle, dobite v Knjigarni, Trg svobode 18.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljenega očeta izrekamo posebno zahvalo g. dr. Stanku Živcu za njegov trud, da bi mu vrnil zdravje, č. g. župniku Metodu Kranjcu, ki ga je tolažil zadnje dneve njegovega življenja, dobrim sosedom, posebno še g. Cirilu Teranu in ge. Lenki Tauland, ki sta nam ves čas pokojnikove bolezni, kakor tudi ob smrti nesebično stala ob strani.

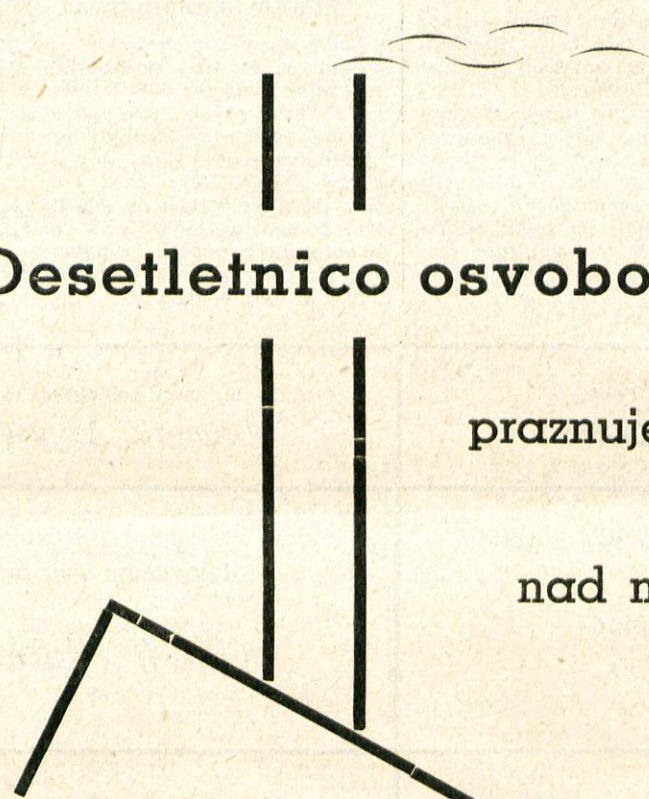
Prav iskrena hvala darovalcem cvetja in vsem, ki so dragega očeta spremili na poslednji poti.

Družina Medetova

K 10. obletnici osvoboditve čestita Gostilna pri „LOJZKU“	K deseti obletnici osvoboditve čestita <i>Primožič Avgust - mizarstvo</i>
K 10 obletnici osvoboditve čestitata svojim gostom in vsem Tržičanom GOSTILNA IN KAVARNA <i>„Zelenica“</i>	K deseti obletnici osvoboditve čestita vsemu delovnemu ljudstvu naše občine <i>Golob Anton - pečar</i> TRŽIČ
OB DESETI OBLETNICI OSVOBODITVE čestita vsem občanom naše občine Trgovsko podjetje »PREHRANA« Tržič	Pridružujemo se čestitkam K 10. OBLETNICI OSVOBODITVE in se priporočamo delovnim ljudem Tržiča in okolice <i>Modno krojaštvo</i> TRŽIČ
OB 10-LETNICI OSVOBODITVE čestitamo delovnemu ljudstvu Tržiča in okolice! Mesarsko podjetje TRŽIČ	K DESETI OBLETNICI OSVOBODITVE čestita vsemu prebivalstvu tržiške občine <i>Franjo Stritih</i> drž. tesarski mojster

Ob deseti obletnici osvoboditve čestita
vsem svojim občanom

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE TRŽIČ

Desetletnico osvoboditve

praznujemo s ponosom
in radostjo
nad našimi zmagami

Delovni kolektiv

BOMBAŽNE
PREDILNICE IN TKALNICE

TRŽIČ

Kleparstvo
in vodno
inštalaterstvo
Tržič

DESET LET V SVOBODI

NAJ ŽIVI 10. OBLETNICA OSVOBODITVE!

Tovarna usnja

RUNO

TRŽIČ

K 10-LETNICI OSVOBODITVE

čestita

LEKARNA
TRŽIČ

Tovarna

ŽIVELA 10. OBLETNICA
OSVOBODITVE!

finega

pohištva

Tržič

TRŽIŠKA TOVARNA KOS

IN SRPOV

DESETO

OBLETNICO

OSVOBODITVE

PRAZNUJEMO

PONOSNI

NA

NAŠE

ZMAGE!

TOVARNA OBUTVE

Peko

TRŽIČ

Deset let v
s v o b o d i

deset let
s o c i a l i s t i č n e
g r a d i t v e

K 10. obletnici osvoboditve čestita

Gradbeno podjetje

TRŽIČ

K 10. obletnici osvoboditve čestita

TRGOVSKO PODJETJE **RUNO**

TRŽIČ

K 10. obletnici osvoboditve čestita

Poljoprivredna zadruga

KATUN

Poslovalnica: Tržič, Blejska cesta

K 10. obletnici osvoboditve čestita

MERKUR

KRANJ

vele-

železnina

Prebivalstvu Tržiča in okolice

čestita k 10-letnici osvoboditve

Gostinska

zbornica

KRANJ

Občanom tržiške občine

čestita k 10-letnici osvoboditve

Trgovsko podjetje

„Sadje”

Kranj

Vsem občanom tržiške občine
čestita za 10. obletnico osvoboditve

Gozdno

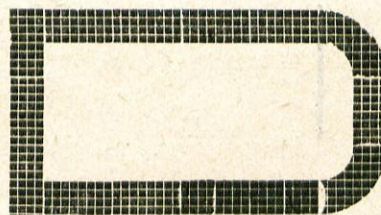
gospodarstvo **KRANJ**

z gozdnimi obrati:

Kranj, Škofja Loka, Tržič, Jezersko

INDUSTRIJA
BOMBAŽNIH
ZDELKOV
KRANJ

Čestita k desetletnici osvoboditve!

TRŽIŠKIM
OBČANOM
ČESTITA
OB
10. OBLETNICI
OSVOBODITVE

BIRO KRANJ

ROJEKTIVNI

TRŽIČANOM ČESTITA

K DESETI OBLETNICI

OSVOBODITVE

Obrtna in proizv. zadruga kovinarjev

„NIKO“
ŽELEZNIKI

SVOJIM GOSTOM IN VSEM

TRŽIČANOM ČESTITA OB

10. OBLETNICI OSVOBODITVE

HOTEL

POŠTA

TRŽIČ

»TOKO«

Ob desetletnici osvoboditve

čestitamo

prebivalstvu tržiške občine

DOMŽALE

DESETO OBLETNICO

OSVOBODITVE

PRAZNUJEMO PONOSNI

NA NAŠE ZMAGE!

Trgovsko podjetje

PRESKRBA

TRŽIČ

Vsem delovnim ljudem
tržiške občine
čestitamo k desetletnici
osvoboditve

OVARNA USNJA
KAMNIK

Mestni komite
**ZVEZE KOMUNISTOV
JUGOSLAVIJE**

Tržič

čestita
vsemu delovnemu ljudstvu
tržiške občine
ob 10. obletnici
osvoboditve
k njegovim
zmagam
in jim
pošilja borbene
pozdrave

